

Brand Rosenkullens flyktingförläggning

2015-10-20

Olycksutredning

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Lagstöd.....	3
1.2	Bakgrund.....	3
1.3	Uppdrag	3
1.4	Mål och syfte	3
1.5	Metod	3
1.6	Avgränsningar.....	3
1.7	Utförare	4
1.8	Andra undersökningar.....	4
2	Faktadel	4
3	Analys.....	6
3.1	Diskussion.....	6
4	Slutsats/bedömning	8
5	Rekommendationer	9
6	Bilagor.....	10

1 Inledning

1.1 Lagstöd

Enligt 3 kap 10§ lagen om skydd mot olyckor ska varje olycka som lett till en räddningsinsats undersökas med avseende på orsak, förlopp och räddningsinsats. Undersökningen ska ske i skäligen omfattning.

1.2 Bakgrund

Brandens hot mot sovande människor, dysfunktionell brandlarmanläggning, medietryck på räddningsledningen och lokala risker utgör grund för fördjupad olycksutredning.

1.3 Uppdrag

Utredningen beställd av Räddningschefen Mitt Bohuslän och fokuserar på följande frågeställningar:

- Brandorsak och startföremål.
- Brandlarmanläggningens icke-funktion.
- Räddningstjänstens tidigare agerande i ärendet/planfrågor och myndighetsutövning.
- Räddningsledningens mediehantering och eventuella behov av informationsbefäl/avlastning på skadeplats

1.4 Mål och syfte

Mål:

Att ge underlag och incitament för utveckling av rutiner/metodik i organisationen och fortsatt kunna möta motsvarande händelser på ett effektivt och säkert sätt. Dessutom klarlägga brandorsak och startföremål/startutrymme samt undersöka varför brandlarmanläggningen inte gav tidig varseblivning eller larm till räddningsstyrkan.

Syftet:

Med vedertagen metodik sammanställa och kronologiskt beskriva brandstart/förlopp, larmanläggningens bristfällighet, brandskyddets tidigare status och vår påverkan samt lämplig rutin för mediehantering under insatsskedet.

1.5 Metod

Faktainsamlingen har skett genom intervjuer med räddningstjänstpersonal, representanter för verksamheten, väktare och larmtekniker.

Information inhämtades också från insatsrapporten, SOS-protokoll, fotografier samt besök på brandplatsen.

1.6 Avgränsningar

Räddningstjänstens operativa insats beskrivs kortfattat och övergripande.

1.7 Utförare

Olycksundersökningen är genomförd av Anders Oskarsson Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

1.8 Andra undersökningar

Denna rapport redovisar en undersökning angående brand på Rosenkullens flyktingförläggning den 20 oktober 2015. Förutom denna undersökning gjorde även polisen en utredning i syfte att utreda brandorsaken.

2 Faktadel

Tidigt på morgonen den 20 oktober ringde väktare till SOS-alarm om brand på flyktingförläggningen Rosenkullen i Munkedals kommun.

Anläggningen består av en huvudbyggnad samt ett annex för de boende. Inom området finns ytterligare byggnader. Det branddrabbade annexet är beläget cirka 200 meter från huvudbyggnaden.

Det fanns ingen personal från verksamheten på plats vid tidpunkten för branden.

Byggnaden var försedd med automatiskt brandlarm direktkopplat till Räddningstjänsten, men inget larm inkom till Räddningstjänsten.

Alla 14 personer som befann sig i byggnaden hade tagit sig ut vid Räddningstjänstens ankomst.

Branden blev omfattande med stora skador på byggnaden.

Det blev ett stort massmedialt intresse för händelsen.

Ingen person skadades i branden.

Vädret på morgonen var halvklart och temperaturen var +8 grader.

Tidigt i insatsen

Händelseförlopp

På måndagen den 19 oktober tillkallades väktare till Rosenkullen på grund av oroligheter bland de boende.

Klockan 04.00 tisdagen den 20 oktober befann sig väktarna i huvudbyggnaden. Vid denna tidpunkt kom en man springande in och ropade att det brann. Väktarna begav sig med bil till byggnaden som brann, samtidigt som de larmade SOS. Flera fönster slogs sönder av väktare för att kontrollera boenderummen. Efter vissa språkliga svårigheter fick de reda på att alla boende befann sig utanför byggnaden.

04.15 anlände insatsledare tillika räddningsledare med bil 8080 till platsen. Räddningsledaren fick information om att alla boende var ute ur byggnaden.

Klockan 04.17 var även släckbil 8210 och tankbil 8240 framme. Det var en omfattande brand i den västra delen av byggnaden. Räddningsledarens beslut var att genomsöka byggnaden med rökdykare samt begränsa utbredningen av branden.

Klockan 04.52 anlände släckbil 8610 från Hedekas.

Omkring klockan 05.00 var ansvarig för verksamheten på plats.

Klockan 05.27 gör räddningsledaren en kontroll av centralapparaten för det automatiska brandlarmet och kan konstatera att det är ett avbrott på detektorslinga 4 samt att någon sektion är bortkopplad.

Räddningstjänsten avslutades klockan 06.00.

Insatsen fortsatte med eftersläckning fram till klockan 12.56 då insatsen avslutades.

Dagarna efter blev Räddningstjänsten larmade flera gånger på grund av att branden åter antänt.

Efter branden

3 Analys

3.1 Diskussion

Brandorsak och startföremål

Polisen gjorde en omfattande brandorsaksutredning om händelsen och då Räddningstjänsten inte har resurser att driva en sådan stor utredning kommer polisens resultat om brandorsak och startföremål kompletteras denna utredning.

Fastighetens historik i närtid av Räddningstjänstens myndighetsutövning

2012-10-09 gjordes en tillsyn av brandskyddet på Rosenkullen. I protokollet påpekades bland annat vikten av att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete, att det automatiska brandlarmet skulle revisionsbesiktas samt krav på utbildad anläggningsskötare för det automatiska brandlarmet. Det visade sig också att den nu branddrabbade byggnaden saknade brandlarm. Vilket installerades efter tillsynen.

2014-07-01 gjordes en ny regelbunden tillsyn på Rosenkullen. Brister i det systematiska brandskyddsarbetet poängterades. I protokollet betonades vikten av att verksamheten kontinuerligt måste jobba med kontroll och underhåll av brandskyddet samt att all personal kan och vet hur brandskyddet är utformat. Även vid denna tillsyn påpekades att anläggningsskötare saknar utbildning för uppgiften. Samtliga brister blev åtgärdade enligt svarsintyg från verksamheten.

2015-10-23, tre dagar efter branden gjordes en tillsyn av brandskyddet i huvudbyggnaden på Rosenkullen. Tillsynen resulterade i ett föreläggande enligt 5 kapitlet 2 § Lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor.

Föreläggandet innefattade brister i det systematiska brandskyddsarbetet, larmorganisationen, brandlarmanläggningen, dörrar i brandcellsgräns, utrymningsdörrar samt brännbart material i utrymningsväg.

Brandlarmet

Rosenkullens flyktingförläggning, som byggnadstekniskt kategoriseras under verksamhetsklass 3B, har ett myndighetskrav på automatiskt brand- och utrymningslarm. Larmet är vidarekopplat till Räddningstjänsten.

Vid branden 2015-10-20 fick Räddningstjänsten inget automatiskt brandlarm från Rosenkullen.

I brandlarmanläggningen är byggnaderna indelade i sektioner. Den branddrabbade byggnaden utgör sektion 4. Räddningstjänsten har larmats till sektion 4, fem gånger under 2015. Tre av dessa larm var orsakade av rökning, ett var troligen rökning och ett var av okänd anledning.

Senaste gången Räddningstjänsten larmades till sektion 4 innan branden var 2015-10-14. Orsaken till larmet var rökning.

Det har de senaste åren varit stora problem med brandlarmanläggningen på Rosenkullen. Problemen har bestått i övertäckning av detektorer samt åverkan på detektorer,

larmtryckknappar och larmklockor.

Larmanläggningen är av äldre modell med beteckningen EBL 500. Centralapparaten är placerad i huvudbyggnaden.

2013-11-04 gjordes en revisionsbesiktning av brandlarmanläggningen.

En revisionsbesiktning skall utföras av en certifierad besiktningsfirma.

Efter revisionsbesiktningen skrivs ett protokoll som beskriver brandlarmanläggningens status och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas.

Det finns ett avtal med ett larmföretag att utföra årlig service. Detta gjordes senaste gången 2014-09-09. Övriga löpande fel hanteras av att verksamheten ringer en larmtekniker. Något jouravtal finns inte.

I avtalet med Räddningstjänsten från 2010 -01-01, och som anses vara gällande då inget nytt avtal finns med nuvarande ägare, förbinder sig anläggningssägaren bland annat att:

- fortlöpande underhålla och prova anläggningen för dennas utfärdade skötsel och underhållsinstruktion samt att svara för att larmanläggningens effektivitet ej försämras under avtalstiden, genom regelbundet systematiskt brandskyddsarbete.
- till anläggningsskötare utse minst två med anläggningens skötsel förtrogna personer. Dessa skall ha genomgått anläggningsskötarutbildning.
- regelbundet med 12-15 månaders mellanrum låta utföra revisionsbesiktning på anläggningen

Lördagen den 17 oktober klockan 22.57 fick styrkeledare i Munkedal larm på sin personsökare att det var fel på brandlarmanläggningen på Rosenkullen. Instruktionen för Räddningstjänsten är att i det läget kontakta anläggningsskötare på objektet som ska kontrollera vad felet beror på. Styrkeledare kontaktade anläggningsskötare som i sin tur sökte larmtekniker men fick inte kontakt då firman som brukar anlitas inte har jour.

Vid ytterligare två tillfällen under helgen fick Räddningstjänsten fellarm från anläggningen och kontaktade anläggningsskötare.

Ett fellarm kan till exempel bero på att en detektor blivit nertagen. Fellarmet ligger sedan kvar tills orsaken åtgärdats och fellarmet kvitterats i anläggningen. Följden av en nertagen detektor i typen av larmanläggning som finns på Rosenkullen, kan bli att inget larm löser ut från den aktuella sektionen. Det är mycket viktigt att det finns en organisation för att hantera uppkomna fellarm.

På morgonen den 20 oktober kontaktade personal på Rosenkullen larmtekniker. När larmtekniker kommer till platsen vid 8-9-tiden så upptäcktes det avbrott på detektorlinga 4 samt fel på detektor i sektion 1 men även att sektion 4 var bortkopplad. När bortkopplingen är gjord går inte att få fram då brandlarmanläggningen är av äldre modell och inte loggar åtgärder som vidtas i centralen. Alla åtgärder som görs i brandlarmanläggningen skall dock dokumenteras i kontrolljournal som finns i brandlarmscentralen. Ingen dokumentation om bortkoppling finns i kontrolljournal.

Bortkoppling av en sektion på en automatlarmsanläggning kan till exempel förekomma vid byggnadsarbeten för att förhindra onödiga larm.

Om en bortkoppling av brandlarmet sker i en myndighetsanläggning där larmet är ett direkt personskydd skall anläggningsägaren vidta nödvändiga åtgärder för att upprätthålla säkerheten.

Information till media

En brand där personer riskerar att skadas är en allvarlig händelse. Informationsbehovet är stort. Detta föranleder att radio, tv och tidningar lokalt, men även på ett rikspan kontaktar Räddningstjänsten. Vid branden på Rosenkullen medverkade Räddningsledaren i uppskattningsvis 30-40 intervjuer under insatsen. Intervjuerna som i de flesta fall var korta skedde både via telefon men även med journalister på plats.

Räddningsledaren upplevde ett stort men hanterbart tryck från media. Då släckinsatsen var förhållandevis okomplicerad och ställde låga krav på insatsledning kunde räddningsledaren ge information till media utan att det påverkade det operativa arbetet.

4 Slutsats/bedömning

- Utredarens bedömning är att sektion 4 på brandlarmanläggningen sannolikt var bortkopplad vid tidpunkten för branden. Bortkopplingen har skett någon gång efter den 14 oktober. Detta var anledningen till att automatlarmet inte löste ut och larmade Räddningstjänsten. Utredningen har inte funnit någon förklaring till varför sektionen var bortkopplad.
- Ett automatiskt brandlarm utgör en mycket viktig del av en byggnads brandskydd genom att tidigt kunna upptäcka brand, varna hotade personer samt snabbt få hjälp av Räddningstjänsten. I vissa fall är ett fungerande brandlarm en förutsättning för att överhuvudtaget få bedriva verksamhet. En väl fungerande organisation med god kännedom och säkra rutiner för att hantera eventuella fel hos brandlarmanläggningen är grundläggande för driftsäkerheten. Enligt utredaren har organisationen avseende det automatiska brandlarmet varit bristfällig på Rosenkullen.
- Vid ett större behov av insatsledning hade troligen inte Räddningstjänsten kunnat svara upp mot informationsbehovet från media. I en sådan situation krävs en plan för hur Räddningstjänstförbundet skall agera. En sådan plan finns i nuläget inte.
- I Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän hanteras fellarm från automatlarmanläggningar på olika sätt. I Uddevalla kommun är automatiska brandlarmanläggningar kopplade primärt till SOS-alarm. Vid inkomna fellarm kontaktar SOS-alarm anläggningsskötare för vidare hantering. I Munkedal och Lysekils kommun kan anläggningsskötare välja att få fellarm via ett textmeddelande från larmdator eller bli kontaktade av styrkeledare som fått fellarmet på personsökare. Utredaren anser att Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän bör planera för en likartad hantering av fellarm från automatlarmanläggningar.

5 Rekommendationer

- Vid tillsyn av brandskyddet enligt Lagen om skydd mot olyckor och vid ingångna nya avtal avseende automatlarmsanläggningar bör stor vikt läggas på att kontrollera organisationen kring larmet. Görs bedömning vid tillsyn att kraven i anslutningsavtalet med Räddningstjänsten inte uppfylls bör föreläggande meddelas.
- För att kunna hantera informationsbehovet vid liknande händelser bör en handlingsplan tas fram. Planen bör innefatta hur och av vilken funktion information skall ges på olycksplats, men även säkerställa att information kan ges under längre tid. En utbildningsinsats bör göras för att ge personal kunskap om hur relevant information skall delges media. För att få förståelse för Räddningstjänsten och medias roller vid en olycka bör media på Räddningstjänstens initiativ bjudas in till en träff.
- Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän bör i samtliga medlemskommuner göra en övergripande genomlysning av hanteringen av automatlarm kopplade till räddningstjänsten.

6 Bilagor

**Branddrabbad
byggnad**

Huvudbyggnad